

FÖRBUNDET FÖR EKOPARKEN
samverkande organisationer i Stor-Stockholm

Stockholms stadsbyggnadsnämnd
Registraturen
Box 8314
104 20 Stockholm

Yttrande över utställd detaljplan **Konsthallen 2 m.m.**, stadsdelen Djurgården, Dnr 2006-19499-54

Sammanfattning-FFE anser

Förbundet för Ekoparken anser att ärendet ska återremitteras för en opartisk bedömning av möjligheten att restaurera Lindgården. Om restaurering inte är möjlig så ska inte ett hotell utan en byggnad av allmänt intresse uppföras i samklang med djurgårdslandskapet och omgivande bebyggelse. Vidare i samklang med planer för Konsthallen 4 (Liljevalchs) och Gröna lund. Föreliggande förslag täcker inte alls detta behov.

FFE anser

att ärendet ska återremitteras till förvaltningen för total omarbetning, bl a för samklang med Liljevalchs och Gröna lunds planer.

att i första hand restaurering av Lindgården ska prövas.

att en byggnad av allmänt intresse ska föreslås för platsen (museum, café m m).

att förfallet vite bör utdömas.

Inledning

Förbundet för Ekoparken (FFE) , som samordnar aktiva föreningar med särskilt intresse att värna-vårda-visa Kungliga nationalstadsparken (Ekoparken), vill härmed avge följande yttrande. Yttrandet gäller Lindgården (Konsthallen 2). Ärendet berör Södra Djurgårdens kulturlandskap och därmed ”..det historiska landskapets natur- och kulturvärden” enligt MB 4:7.

Bristande underhåll – en otrolig skandal

Det bristande yttre och inre underhållet i mer än 20 år ger lätt intrycket, att den nu aktuella delen av den klassiska sommarrestaurangen ”Lindgården” är så förfallen, att den inte går att rädda. Så är emellertid inte fallet från teknisk synpunkt. Huset uppfördes till Stockholms-utställningen 1930 som permanent sommarservering vid Allmänna gränd med bärverk i stålbalkskonstruktion och ytterväggar av trä. Denna bärande konstruktion är helt intakt och har medfört, att huset trots misskötsel under 17 års tid, i allt väsentligt är konstruktivt intakt. Vintern 2003-2004 restaurerade Gröna Lund restaurang ”Kaskad” intill Djurgårdsvarvet, också den byggd 1930 som sommarrestaurang med samma stålbalkskon-struktion och av ungefär samma storlek. Trots att man här bytte ut större delen av träkonstruktionen liksom tak och bjälklag och inredde hiss, uppgick ombyggnadskostnaden enligt Gröna Lunds ledning endast till 19 mkr. ”Lindgården” är i bättre tekniskt skick; bl a är det ursprungliga konstfulla taket intakt.

Att ”Lindgården” inte underhållits de senaste 20 åren har som förklaring, att den nuvarande tomträttshavaren alltsedan 1988 konsekvent begärt att få öka exploateringen av tomten, något som alla politiska majoriteter har avslagit av stadsbildsskäl. Såsom framgår av revisionskontorets revisions-rapport 2004, förelåg det 2002 ett villkorat avtal mellan tomträttshavaren och JM AB om försäljning av den nu aktuella tomtdelen till JM för 18 mkr. Motivet för att dela tomten för försäljning var från fastighetskontorets sida, att den nuvarande tomträttshavaren ”inte kunde förväntas engagera sig för ett bevarande av Lindgården”. Den nuvarande tomträttshavaren erhöll fastigheten utan kontant ersättning 1990 mot ett avtal att senast 1 juli 1995 (senare förlängt till 1998) ha upprustat det kulturhistoriskt

värdefulla huset enligt särskilda skyddsföreskrifter eller betala ett vite om 2 mkr i 1990 års penningvärde med indexuppräknning. Vid en vidareförsäljning skulle vitet uppgå till 2,75 mkr. Som revisionskontoret anför, är det fortfarande möjligt att utdöma förfallet vite, vilket torde kunna ge staden rådighet över tomten. Den 20 januari 2005 beslöt stadsbyggnadsnämnden i enighet om villkorat rivningslov, dock först sedan beviljat bygglov för nybyggnad förelåg. Som villkor för nybyggnad skulle, enligt nämnden, särskilt gälla ”att förgården bevaras, att fasadens säregna uttryck bevaras alternativt byggs upp på nytt och att byggnaden i övrigt anpassas till omgivningen”.

Nya förslaget

FFE motsätter sig inte att en planutredning igångsätts i enlighet med stadsbyggnadsnämndens villkor. Utredningen bör dock göras förutsättningslös och inbegripa en möjlighet att restaurera de nuvarande lokalerna för andra ändamål än åretruntrestaurang eller hotell.

FFE har starkt betonat vikten att ompröva bevarandefrågan för Lindgården och i vilket fall följa stadsbyggnadsnämndens enhälliga viljeinriktning 2005-01-20 att ”särskilt förgården bevaras, att fasadens säregna uttryck bevaras alternativt byggs upp på nytt och att byggnaden i övrigt anpassas till omgivningarna”. Det hotellförslag, som presenterats av tomträttsshavaren, motsvarar inte på något sätt stadsbyggnadsnämndens ovan citerade krav

Stark kritik har riktats mot planen i samband med samrådet, opinionsmöten och i pressen. Nästan samtliga remissinstanser är starkt kritiska mot den nya byggnadens stora volym och för omgivningens helt främmande utförande, bl a inkl Statens fastighetsverk och länsstyrelsen.

Vid stadsbyggnadsnämndens egen behandling 2009-12-10 framfördes ju också stark kritik mot såväl planen som hur ärendet hade hanterats. Trots nämndens uttalande vid sammanträdet att en justering av föreslagen fasadutformning måste kunna ske för att säkerställa att önskad anpassning till omgivningen uppnås är utformningen fortfarande den som förelåg före stadsbyggnadsnämndens utställningsbeslut. Vad som däremot tillkommit i gestaltungsprogrammet är en illustration av det föreslagna glashuset på natten – en illustration som ytterligare understryker hur dominant och främmande byggnaden skulle bli i det historiska Djurgårdslandskapet.

Fortfarande föreslås att infart till ett underjordiskt garage skall ske från den enfiliga Djurgårdsvägen och över den sommartid av gångtrafikanter starkt frekventerade gångbanan förbi fastigheten. Djurgårdsförvaltningen har framhållit olämpligheten av detta. Att tro att gångtrafikanterna i framtiden skulle ta omvägen runt kvarteret för att i stället använda Falkenbergsgatan är inte trovärdigt.

Ett nytt exploateringsavtal mellan exploateringskontoret och tomträttsinnehavaren Rotaria Invest utan att utlösa avtalat vite skulle strida mot kommunallagen såsom avsevärd förmögenhetsöverföring från staden till ett enskilt företag, såsom stadens revisorer framhållit i sitt revisionsutlåtande 2004-10-04. Ett sådant avtal kan överklagas av varje i kommunen mantalsskriven, och kommer så också med största säkerhet att ske.

Förslag till tillbyggnad av Liljevalchs konsthall på fastigheten Konsthallen 4 m.m. har presenterats. En bebyggelse på denna tomt skulle påverka leveransmöjligheter till Konsthallen 2 , men även kv. Skeppsholmsviken (Gröna Lund). Det är nödvändigt att behandla alla delarna i ett sammanhang. Trafikfrågorna och leveransmöjligheterna till fastigheterna saknar idag en tillfredsställande lösning. *Därför bör man återremittera hela ärendet till förvaltningen för att återupptas tillsammans med Konsthallen 4 och Skeppsholmsviken. FFEs åsikter sammanfattas ovan.*

Stockholm den 22 mars 2010
För FFE

Richard Murray, ordförande